

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10296 - La Plàstica Medieval a Mallorca / 1
Titulació	Màster Universitari de Patrimoni Cultural: Investigació i Gestió
Crèdits	5
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Sebastiana Maria Sabater	15:00	16:00	Dimecres	09/09/2019	31/01/2020	BB-05 / Ramon Llull
Rebassa tina.sabater@uib.es						

Contextualització

Es tracta d'una assignatura optativa que s'inclou en el mòdul "Patrimoni històric i artístic".

L'assignatura treballa les arts plàstiques del gòtic com una part significativa del patrimoni moble de la illa de Mallorca, en sí mateix i en la seva relació amb l'arquitectura. A través d'una selecció de continguts, s'estudia la formació d'aquest patrimoni històric-artístic -concretament els sectors de promoció, els seus objectius i les funcions que es van donar als béns-, els processos de modificació i intervenció que s'han donat en èpoques posteriors, i els aspectes que tenen a veure amb la seva recuperació, amb el seu estudi i estat actual.

Encara que es treballa sobre materials d'un context específic, l'assignatura pretén oferir dades i instruments per a l'anàlisi en sentit patrimonial d'obres medievals en altres àmbits. En relació a aquest objectiu, es proposa una reflexió sobre els elements i aplicacions de l'estudi històric-artístic, amb els sistemes que permeten identificar el material i tractar els diversos temes d'acord a diverses perspectives de treball.

Requisits

Recomanables

Coneixements d'història de l'art gòtic a nivell de grau.

Competències

Guia docent

Específiques

- * E1. Coneixements especialitzats del patrimoni moble E2. Coneixements especialitzats en documentació sobre patrimoni (referent a obres, promotors, mestres i tallers) E3. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni E4. Capacitat d'inventariar i catalogar E6. Capacitat per treballar en projectes museístics de caire cultural i artístic E7. Habilitat per identificar béns patrimonials E8. Habilitat per manejar fonts documentals i bibliogràfiques E9. Habilitat per dissenyar bancs de dades i fitxes tècniques per a la catalogació, sistematització i divulgació del patrimoni

Genèriques

- * G1. Coneixements especialitzats d'història de l'art en clau patrimonial G2. Coneixements especialitzats per exercir la professió G3. Capacitat d'analitzar, relacionar, interpretar, sintetitzar i expressar informació G4. Capacitat per aplicar el coneixement teòric a la pràctica G5. Capacitat d'emetre informes sobre patrimoni G6. Habilitat per utilitzar de forma crítica el coneixement G7. Habilitat per difondre la investigació i l'estudi en torn del patrimoni local G8. Habilitat per gestionar la informació de fonts molt diverses

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

En atenció als objectius, l'assignatura s'estructura en tres blocs. En el primer, a partir d'una selecció dels continguts, es tracten aquells aspectes que han definit la formació dels béns. El segon bloc tracta sobre els processos de modificació i intervenció sobre el patrimoni des dels segles XVII al XIX. El tercer i darrer bloc es dedica als temes significatius en la recuperació, estudi i estat actual del patrimoni: historiografia, processos de musealització, patrimoni dispers i darrers avanços en la localització i estudi d'obres perdudes o inèdites. Una vegada fixada la formació, estat i ubicació del patrimoni estudiat, el darrer punt del temari té un caràcter molt pràctic: delimitació de les fonts de coneixement per a l'estudi, identificació i organització de la informació i aplicacions de l'estudi històric-artístic.

Continguts temàtics

- BLOC 1. SOBRE LA FORMACIÓ DEL PATRIMONI
 - 1.1. Els programes reials del segle XIV (1285-1343)
 - 1.2. Els béns religiosos i els seus promotors
 - 1.3. La decoració de l'arquitectura mercantil
 - 1.4. La importació d'obres
- BLOC 2. SOBRE LA MODIFICACIÓ I DISPERSIÓ DELS BÉNS
 - 2.1. Els efectes de la cultura barroca sobre la gòtica
 - 2.2. La incidència dels processos de desamortització
- BLOC 3. EL PATRIMONI CONSERVAT I PERDUT
 - 3.1. La recuperació i estudi del patrimoni medieval
 - 3.2. El procés de musealització
 - 3.3. Sobre obra dispersa, pèrdues, noves troballes i últimes reconstruccions

Guia docent

3.4. El patrimoni moble. Elements i aplicacions de l'estudi històric-artístic

Metodologia docent

Es preten dur a terme una metodologia d'ensenyament i aprenentatge participativa o interactiva entre la professora i l'alumnat. A partir dels coneixements que centren la matèria, l'alumnat tindrà la possibilitat d'utilitzar-los segons els seus interessos culturals i professionals específics.

Volum de treball

Veure l'apartat dedicat a la metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,2 crèdits, 30 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes presencials	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu, la professora establirà els fonaments teòrics i el marc de coneixements dels temes que componen la matèria. A més, es donarà informació sobre el material que haurà d'utilitzar l'alumnat per preparar de forma autònoma els continguts.	16
Classes pràctiques	Pràctiques i seminaris a l'aula	Grup gran (G)	Es contemplen dues tipologies de pràctiques. - en atenció als coneixements i interessos de l'alumnat, una de les sessions es dedicarà a l'estudi directe d'obres significatives del patrimoni objecte d'estudi - el punt 3.4. del temari es treballarà conjuntament entre la professora i els alumnes: elaboració de fitxes catalogràfiques, seminari sobre bases de dades	4
Tutories ECTS	Tutories	Grup petit (P)	Es preveuen tres tutories. La primera es dedicarà a les propostes per al treball final. La segona i tercera al seguiment de les activitats (treball final i ressenya de continguts)	6
Avaluació	Exposició del treball	Grup petit (P)	Es dedicaran dues sessions a l'exposició d'una síntesi del treball final. Si és suficient amb una sessió, l'altra prevista es dedicarà a tutoria individual.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informarà els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,8 crèdits, 95 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació de les activitats	<p>L'alumnat demostrarà l'assoliment de competències amb les següents activitats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaboració d'una memòria de síntesi sobre els continguts més rellevants de les classes teòriques (amb el suport del material gràfic i de la bibliografia complementària) (Màxim 10 planes) - El treball final de l'assignatura, a més de ser exposat oralment, s'ha de lliurar també per escrit. Podrà ser individual o en petit grup segons l'abast del mateix i podrà consistir en: <ul style="list-style-type: none"> -elaboració de fitxes catalogràfiques dels béns mobles d'època medieval d'un determinat indret, fent la distinció entre obres d'interès general i obres d'interès local segons criteris fonamentats - elaboració d'un preprojecte expositiu (tema, objectius, localització fons, catalogació peces, dossier de l'exposició, instruments de difusió) relacionat amb els continguts de l'assignatura - elaboració d'una guia o programa de caràcter didàctic o de turisme cultural relatiu a béns patrimonials relacionats amb el contingut de l'assignatura - qualsevol altre tema vinculat a la matèria objecte d'estudi prèviament consensuat amb la professora <p>Tot i que no s'estableix limitació de planes, es recomana un màxim de 10/12, per a l'acotació d'objectius i per aconseguir l'equilibri indispensable entre càrrega i resultats en atenció als crèdits de l'assignatura.</p>	95

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

En coherència amb els apartats descrits

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Exposició del treball

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Es dedicaran dues sessions a l'exposició d'una síntesi del treball final. Si és suficient amb una sessió, l'altra prevista es dedicarà a tutoria individual.
Criteris d'avaluació	- control terminològic especialitzat - capacitat analítica i de síntesi - habilitat en la transmissió oral del coneixement

Percentatge de la qualificació final: 30% amb qualificació mínima 1.5

Preparació de les activitats

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumnat demostrarà l'assoliment de competències amb les següents activitats: - Elaboració d'una memòria de síntesi sobre els continguts més rellevants de les classes teòriques (amb el suport del material gràfic i de la bibliografia complementària) (Màxim 10 planes) - El treball final de l'assignatura, a més de ser exposat oralment, s'ha de lliurar també per escrit. Podrà ser individual o en petit grup segons l'abast del mateix i podrà consistir en: -elaboració de fitxes catalogràfiques dels béns mobles d'època medieval d'un determinat indret, fent la distinció entre obres d'interès general i obres d'interès local segons criteris fonamentats - elaboració d'un preprojecte expositiu (tema, objectius, localització fons, catalogació peces, dossier de l'exposició, instruments de difusió) relacionat amb els continguts de l'assignatura - elaboració d'una guia o programa de caràcter didàctic o de turisme cultural relatiu a béns patrimonials relacionats amb el contingut de l'assignatura - qualsevol altre tema vinculat a la matèria objecte d'estudi prèviament consensuat amb la professora Tot i que no s'estableix limitació de planes, es recomana un màxim de 10/12, per a l'acotació d'objectius i per aconseguir l'equilibri indispensable entre càrrega i resultats en atenció als crèdits de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	1) Elaboració de la memòria de continguts: es valorarà la capacitat d'anàlisi i síntesi, com també la formulació ordenada de l'estat de la qüestió (30%) 2) Treball final de l'assignatura. Escrit (40%) - resolució d'un tema pràctic de forma autònoma tot i que tutoritzada - control terminològic especialitzat - capacitat analítica i de síntesi - habilitat en la transmissió escrita del coneixement

Percentatge de la qualificació final: 70% amb qualificació mínima 3.5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- ALOMAR, G., *Guillem Sagrera*, Barcelona, Ed. Blume, 1970
DURLIAT, M., *L'Art en el Regne de Mallorca*, Palma, Ed. Moll, 1964
LLOMPART, G., *La pintura medieval mallorquina*, 4 vols., Palma, Luis Ripoll ed., 1978-1980
MANOTE, M. R., PALOU, J. M., "L'escultura", a *Mallorca Gòtica*, cat. exp., Barcelona-Palma, 1998

Guia docent

SABATER, T., 'Promoción y orientación del gusto en la pintura de Mallorca. Los siglos del gótico', en *I mágenes y promotores en el arte medieval. Miscelánea en homenaje a Joaquín Yarza Luaces*, Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, 2001, 609-617

SABATER, T., *La pintura mallorquina del segle XV*, Palma, Edicions UIB, 2002.

SABATER, T., *L'Art Gòtic a Mallorca. Pintura damunt taula (1390-1520)*, Palma, Lleonard Muntaner ed., 2008

Bibliografia complementària

Els recursos bibliogràfics específics es detallaran via Campus Extens a l'inici del semestre

